

Інформаційний матеріал для проведення профілактично-роз'яснювальної роботи в групах щодо непоодиноких фактів причетності неповнолітніх громадян віком 14-16 років до вчинення кримінальних правопорушень, пов'язаних із підпалом обладнання, що забезпечує безпеку руху залізничного транспорту.

До Міністерства освіти і науки України надійшов лист від Служби безпеки України щодо непоодиноких фактів причетності неповнолітніх громадян віком 14-16 років до вчинення кримінальних правопорушень, пов'язаних із підпалом обладнання, що забезпечує безпеку руху залізничного транспорту. Так, зокрема, Службою безпеки у столичному регіоні зафіксовано випадки підпалу неповнолітніми особами релейних шаф сигнальних установок, розташованих вздовж залізничних колій Регіональної філії «Південно-Західна залізниця» АТ «Українська залізниця». Аналогічні випадки пошкодження обладнання залізниці виявлено у Дніпропетровській, Полтавській, Сумській, Харківській областях.

Для довідки: Релейна шафа сигнальної установки є елементом устаткування сигналізації, блокування на залізничному транспорті, що відповідають за регулювання руху рухомого складу по залізничних коліях (робота світлофорів, перемикання стрілочних переводів, фіксація зайнятості залізничної колії та ін.). Їх пошкодження чи руйнування може призвести до збоїв у русі рухомого складу й виникнення надзвичайних ситуацій на залізниці.

Встановлено, що неповнолітні отримують “завдання” на підпал обладнання через анонімні групи в соціальних мережах, за що, як правило, пропонується грошова винагорода. Виконавці повинні попередньо здійснити відеофіксацію місця розташування релейної шафи. У подальшому, у темну пору доби, вчиняється її підпал з використанням побутових легкозаймистих речовин. Для гарантованого пошкодження обладнання шафа може відчинятися за допомогою домашніх слюсарних інструментів. З метою отримання грошової винагороди увесь процес підготовки до підпалу та його результати фіксуються на відео, що є обов'язковою умовою замовника.

Не виключається, що анонімними замовниками підпалів є представники спецслужб країни-агресора, які переслідують мету руйнування або пошкодження об'єктів залізниці, яка має оборонне значення. – Ось чому неповнолітні повинні усвідомлювати ризик прихованого використання їх супротивником на шкоду державній та громадській безпеці України, можливі негативні наслідки для обороноздатності держави і безпеки пасажирських перевезень через виконання «завдань» з пошкодження обладнання залізниці.

Такі дії неповнолітніх можуть бути кваліфіковані як злочин проти національної безпеки України, складовими яких є внутрішня безпека держави та її економічна основа. Саме вчинення таких дій, як підпал, підрив, руйнування об'єктів оборонного значення неповнолітніми правопорушниками є ознаками кримінального правопорушення, передбаченого статтею 113 «Диверсія» Кримінального кодексу України. Відповідальність за вчинення таких діянь настає з 14 років та в умовах воєнного стану карається до довічного позбавлення волі з конфіскацією майна.

Стаття 113. Диверсія <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>

1. Вчинення з метою ослаблення держави вибухів, підпалів або інших дій, спрямованих на масове знищення людей, заподіяння тілесних ушкоджень чи іншої шкоди їхньому здоров'ю, на зруйнування або пошкодження об'єктів, які мають важливе народногосподарське чи оборонне значення, а також вчинення з тією самою метою дій, спрямованих на радіоактивне забруднення, масове отруєння, поширення епідемій, епізоотій чи епіфітотій,

- карається позбавленням волі на строк від десяти до п'ятнадцяти років з конфіскацією майна або без такої.

2. Ті самі діяння, вчинені в умовах воєнного стану або в період збройного конфлікту, -

караються позбавленням волі на строк п'ятнадцять років або довічним позбавленням волі, з конфіскацією майна.

Крім того, дії, направлені на знищення обладнання залізниці, вчинені з метою порушення громадської безпеки, особливо з тяжкими наслідками, можуть кваліфікуватися за статтею 258 Кримінального кодексу України як «Терористичний акт». Кримінальна відповідальність за вчинення терористичного акту настає з 14-річного віку (ч.2 статті 22 ККУ)

Стаття 258. Терористичний акт

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>

1. Терористичний акт, тобто застосування зброї, вчинення вибуху, підпалу чи інших дій, які створювали небезпеку для життя чи здоров'я людини або заподіяння значної майнової шкоди чи настання інших тяжких наслідків, якщо такі дії були вчинені з метою порушення громадської безпеки, залякування населення, провокації воєнного конфлікту, міжнародного ускладнення, або з метою впливу на прийняття рішень чи вчинення або невчинення дій органами державної влади чи органами місцевого самоврядування, службовими особами цих органів, об'єднаннями громадян,

юридичними особами, міжнародними організаціями, або привернення уваги громадськості до певних політичних, релігійних чи інших поглядів винного (терориста), а також погроза вчинення зазначених дій з тією самою метою -караються позбавленням волі на строк від п'яти до десяти років з конфіскацією майна або без такої.

2. Ті самі дії, вчинені повторно або за попередньою змовою групою осіб, або якщо вони призвели до заподіяння значної майнової шкоди чи інших тяжких наслідків, -

караються позбавленням волі на строк від семи до дванадцяти років з конфіскацією майна або без такої.

3. Дії, передбачені частинами першою або другою цієї статті, що призвели до загибелі людини, -

караються позбавленням волі на строк від десяти до п'ятнадцяти років або довічним позбавленням волі з конфіскацією майна або без такої.

Слід звернути увагу на статтю 277 Кримінального кодексу України «Пошкодження шляхів сполучення і транспортних засобів», за якою також можуть бути притягнуті до відповідальності неповнолітні, що вчиняють підпали релейних шаф сигнальних установок залізниці. Адже такі дії можуть спричинити аварію потягу, порушити роботу залізниці, створити небезпеку для життя людей. Вік кримінальної відповідальності за вчинення цього правопорушення – 14 років.

Стаття 277. Пошкодження шляхів сполучення і транспортних засобів
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>

1. Умисне руйнування або пошкодження шляхів сполучення, споруд на них, рухомого складу або суден, засобів зв'язку чи сигналізації, а також інші дії, спрямовані на приведення зазначених предметів у непридатний для експлуатації стан, якщо це спричинило чи могло спричинити аварію поїзда, судна або порушило нормальну роботу транспорту, або створило небезпеку для життя людей чи настання інших тяжких наслідків, -

караються штрафом від п'ятдесяти до двохсот п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або виправними роботами на строк до двох років, або обмеженням волі на той самий строк, або позбавленням волі на строк до трьох років.

2. Ті самі діяння, якщо вони спричинили потерпілому середньої тяжкості чи тяжкі тілесні ушкодження або завдали великої матеріальної шкоди, -

караються позбавленням волі на строк від трьох до восьми років.

3. Діяння, передбачені частинами першою або другою цієї статті, якщо вони спричинили загибель людей, -

караються позбавленням волі на строк від семи до п'ятнадцяти років.